

Jiří Vilím

Diskuse k textu: Pauline Hunt, Donald Frankenberg – It's a small world: Disneyland, the Family and the Multiple Re-representation of American Childhood

Text se zabývá vysvětlováním a popisem fungování fenoménu Disneylandu. Tato továrna na plnění dětských snů funguje podle předem přesně stanovených pravidel a nic v její organizaci není ponecháno náhodě. Přestože se návštěvníkům může zdát, že mají možnost volby, je tato možnost ve skutečnosti velmi redukována a zákazníci se chovají tak, jak si majitelé zábavního parku přejí.

Zajímavý je jeden z názorů v textu, který předpokládá, že Disneyland, ačkoliv je ze své podstaty zaměřen na dětské návštěvníky, je velice atraktivní také pro dospělé doprovod. Přestože lze těžko čekat, že by se rodiče pro návštěvu Disneylandu rozhodli i bez tlaku svých potomků, jsou to přeci jen stále oni, kdo celý výlet platí. Navíc bude-li se líbit návštěva i rodičům, roste výrazně šance na to, že se rodina vrátí i napříště (to se prý týká poloviny návštěvníků).

To, čím se právě fenomén Disneylandu zdá být diskutabilní (na rozdíl od stovek jiných výdělečných organizací, nad jejichž existencí se sociologové nijak zvláště nepozastavují), je spojení dvou zdánlivě nesourodých prvků. Dětské fantazie s ekonomickou stránkou. Tak nějak se podvědomě očekává, že tyto fantazie a dětský smích patří do jiné, nekomerční reality (stejně tak se dle autorů snaží tvářit celý Disneyland – jako zcela jiná realita).

Stejný případ spojení zdánlivě nesourodých prvků můžeme nalézt například v oblasti sportu. Na jedné straně máme pojmy jako fair play, potěšení ze sportu, na straně druhé touhu po velkém finančním úspěchu. A přestože je v našich očích sport stále něčím čistým, trhem nepošpiněným, ve skutečnosti jsou velké sportovní kluby velmi dobře fungujícími továrnami na peníze. Spojení těchto dvou oblastí navíc logicky přináší jeden pro sport

velice citlivý problém – úplatky. Je to jen důkazem toho, že ekonomický úspěch je u sportu opět až na prvním místě.

Obdobná situace panuje samozřejmě i u Disneylandu a dětské zábavy obecně. Jde o obchod jako každý jiný. Jen tato oblast je více sledovaná, protože někteří lidé mají stále pocit, že se s komerční sférou příliš neslučuje. Ale myslím, že nezištně dětskou zábavu (potažmo sport i všechna ostatní odvětví) nikdo provozovat nebude.